

16.2.2026

VN/7747/2024 STM

LAUSUNTO SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi yleistukilain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain sekä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut valmisteluun oman toimialansa osalta ja kiinnittää tässä lausunnossa huomiota eräisiin seikkoihin, joiden on todettu vaativan jatkovalmistelussa vielä huomiota.

Näkemyksenne esityksen taloudellisista vaikutuksista

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esityksen taloudellisia vaikutuksia tulisi arvioida esityksessä tarkemmin.

KEHA-keskuksen toimittamien, työhallinnon asiakastietojärjestelmän tietokannasta poimittujen tilastojen valossa vuoden 2025 kolmen ensimmäisen kvartaalin aikana kului keskimäärin 3,5 kuukautta ensimmäisen palvelun aloittamiseen työnhaun käynnistymisestä lukien. Työllisyysalueiden välistä vaihtelua ensimmäiseen palveluun pääsemisessä oli 0,8-5,8 kuukautta.

14 kunnan osalta odotusaika ensimmäiseen palveluun pääsyyn kesti keskimäärin yli kuusi kuukautta. Näiden kuntien osalta vaihteluväli palveluun pääsyyn työnhaun käynnistymisestä oli 6,1-9 kuukautta. Yhteensä näitä asiakkaita oli kaikista palveluihin ohjatuista asiakkaista 2,7 prosenttia.

Yllä mainittuun viitaten voidaan katsoa, että esityksessä ehdotetut muutokset palveluihin pääsemisen takuuajoista toteutuvat pääsääntöisesti jo tämänhetkisessä työllisyysalueiden toimeenpanossa. Esitetyt muutokset kuitenkin tuovat toimeenpanoon lakiin perustuvan edellytyksen, jota nykytilassa ei ole. Tämän vuoksi työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että lakimuutoksen vaikutukset kuntien valtionosuusrahoitukseen tulee arvioida kuntien rahoitusperiaatteen näkökulmasta.

Näkemyksenne esityksen muista vaikutuksista

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa arvioita vaikutuksista työvoimaviranomaisiin tulisi tarkentaa.

Esitysluonnoksessa todetaan työvoimaviranomaisvaikutusten osalta seuraavasti: "Työvoimaviranomainen ratkaisisi Kansaneläkelaitoksen

lausuntopyynnön saatuaan, täyttääkö työnhakija yleistuen saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset. Käytännössä työvoimaviranomainen ratkaisisi edellytykset käytössään olevaan asiakastietojärjestelmään merkittyjen tietojen perusteella. Jos tarvittavia tietoja ei ole käytettävissä, työvoimaviranomainen pyytäisi työnhakijalta tarvittavat tiedot.” Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että arviota työvoimapolitiittisten lausuntojen tekemiseen kohdentuvista muutoksista ja sen vaikutuksista työvoimaviranomaisten työmäärään tulisi tarkentaa esityksen jatkovalmisteluvaiheessa.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esitykseen tulisi jatkovalmistelussa lisätä arvio siitä, lisääkö esityksessä ehdotettavat muutokset työvoimaviranomaisten palveltavina olevien asiakkaiden määrää tai laajentavatko ehdotetut muutokset palveluihin ohjattavaa asiakaskohderyhmää. Mahdollisilla muutoksilla olisi suora vaikutus työvoimaviranomaisten työmäärään, ja sitä kautta myös esityksen taloudellisiin vaikutuksiin.

Näkemyksenne esityksen suhteesta perustuslakiin sekä EU-lainsäädännön ja muiden kansainvälisten velvoitteiden vaatimuksiin

Jaksossa suhde perustuslakiin ei ole arvioitu kuntien takuuaikaa koskevaa muutosehdotusta suhteessa rahoitusperiaatteeseen. Työ- ja elinkeinoministeriö viittaa edellä taloudellisista vaikutuksista lausumaansa. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan jatkovalmistelussa työvoimaviranomaisen tehtävää koskevaa muutosehdotusta tulisi arvioida perustuslain 121 §:n kannalta.

Laati:

Erityisasiantuntija Toni Ruokonen
Johtava asiantuntija Anna Aaltonen